

KPSS

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI

COĞRAFYA

KONU ANLATIMI

Hülya KAVAK

657
yayınevi

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: GÜNCEL COĞRAFYA KONULARI VE HARİTALAR	1
BÖLÜM 2: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU	17
BÖLÜM 3: TÜRKİYE'NİN YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ	51
BÖLÜM 4: TÜRKİYE'NİN TOPRAK SU BİTKİ VARLIĞI	84
BÖLÜM 5: TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER	109
BÖLÜM 6: TÜRKİYE'NİN İKLİMİ	123
BÖLÜM 7: TÜRKİYE'DE NÜFUS	149
BÖLÜM 8: TÜRKİYE'NİN EKONOMİSİ	171
BÖLÜM 9: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ BÖLGELERİ	249

COĞRAFYADAKİ GÜNCELLER VE ÖNEMLİ NOKTALAR

MAVİ TÜNEL PROJESİ

Mavi Tünel projesinin tamamlanmasıyla Konya Ovası'na su verilecektir. Bu projeye, Göksu Havzası'ndaki suların, Akdeniz'e boşa akması önlenerek 700 milyon metreküp su, kurulan 3 barajda toplandıktan sonra Konya Ovası'na taşınacak. Osmanlı Padişahı 2. Abdülhamid Dönemi'nde planlanan bu proje gerçekleşecektir. Mavi Tünel ile şehrin 50 yıllık içme suyunu da karşılayacak.

MELEN ÇAYI PROJESİ

Melen Çayı'ndan İstanbul iline su getirme çalışmasıdır.

BOĞAZIÇI SU TÜNELİ

Melen Nehrinden gelen suyun İstanbul'un Avrupa yakasına ulaştırmak amacıyla İstanbul Boğazi'nin 135 m altında yapılan tüneldir. Dünyada ilk kez, iki kıta su tüneli ile birleştirilmiştir.

AVŞA ADASI SU TEMİNİ PROJESİ

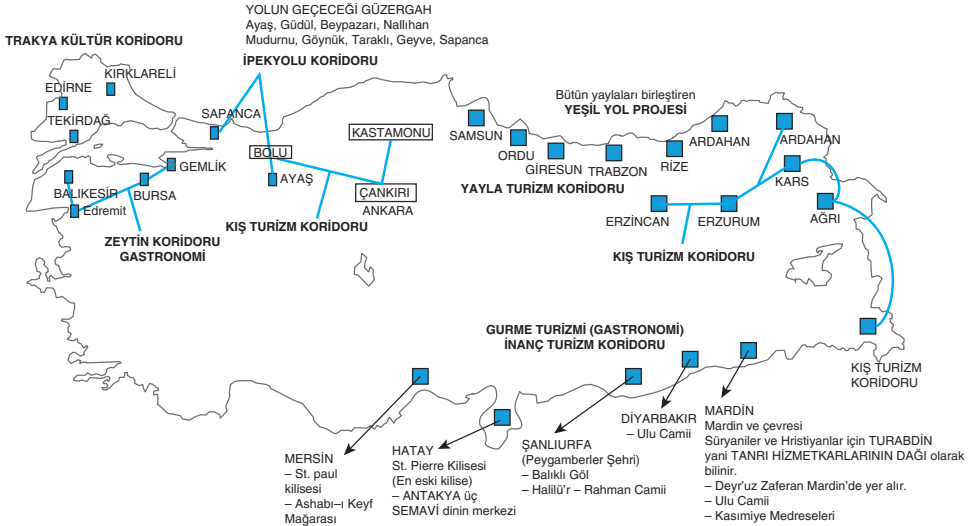
Balıkesir - Avşa Adası'nın tatlısu ihtiyacını karşılamak için 2010 yılında Marmara Denizi üzerinde arıtma tesisi kurulmuştur. Bu sayede beldenin tatlı su ihtiyacı karşılanmıştır. Arıtma tesisinin elektrik ihtiyacı yine deniz suyundan karşılanacaktır.

KIBRIS SU TEMİNİ PROJESİ (BARIŞ SUYU PROJESİ)

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Akdeniz içinde ada ülkesidir.
- Tatlı su kaynakları bakımından fakirdir.
- Tarımda sulama sorunu fazladır.
- Anamur'da yer alan Dragon Çayı'ndan Alaköprü Barajı, aracılığı ile deniz altından su boruları döşenerek KKTC tarafındaki Geçitköy Barajı'na su verilecektir.
- KKTC Girne'ye su aktarımı sonrası, içme suyu amaçlı ve Meserya Ovası'nda tarımda sulama amaçlı kullanılacaktır.

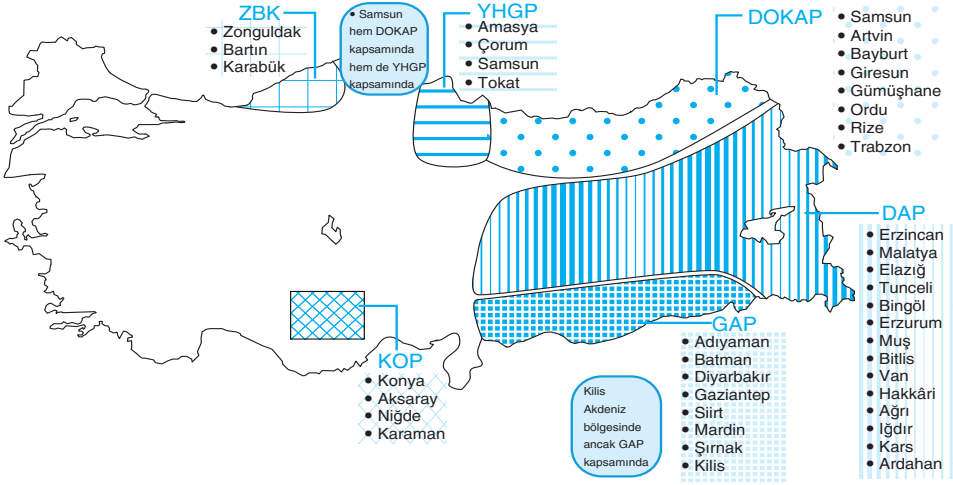
- EN SON MİLLÎ PARK 2015 SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ TARİHİ MİLLÎ PARKI
- İLK MİLLÎ PARK YOZGAT ÇAMLIĞI MİLLÎ PARKI
- MİLLÎ PARK VASFI KALDIRILANLAR GELİBOLU YARIMADASI TARİHİ MİLLÎ PARKI VE YUMURTALIK LAGÜNÜ DOĞA KORUMA ALANI
- DOĞAL NÜFUS ARTIŞI DOĞUMLARLAR OLUR EN FAZLA DOĞUDADIR
- GERÇEK NÜFUS ARTIŞI GÖÇLERLE OLUR EN FAZLA GELİŞMİŞ ÜLKELER, BÖLGELER, İLLERDE FAZLADIR.
- DÜNYA NİN EN BÜYÜK YERALTI ŞEHİRİ NEVŞEHİR'DE YER ALIR
- BAKANLAR KURULU KARARI İLE İSMİ DEĞİŞTİRİLEN ESKİŞEHİR ANADOLU HAVALİMANIN YENİ ADI HASAN POLATKAN'DIR
- TÜRKİYENİN İLK TROPİKAL KELEBEK BAHÇESİ KONYA DA AÇILDI.
- ENERJİSİ KENDİ KENDİNE YETEBİLEN ŞEHİR AFYON (JEOTERMEL ENERJİ)
- ULUSLAR ARASI ÇİÇEK AÇAN ŞEHİRLER YARIŞMASINDA BEŞ ÇİÇEKLİ ALTIN ŞEHİR ÖDÜLÜNÜ ANTALYA ALDI.

TÜRKİYE 2023 TURİZM STRATEJİSİ EYLEM PLANI
(2023'te 50 milyon turist ile 50 milyar dolarlık
turizm geliri hedeflendi)

GÜNCELLELER VE ÖNEMLİ BİLGİLER

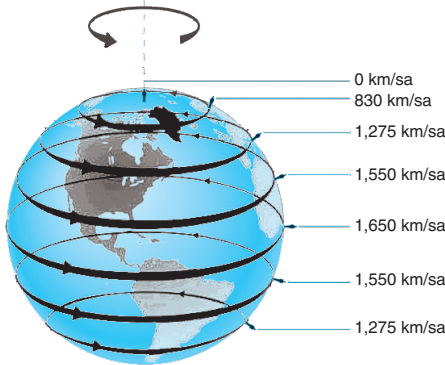

Dünya'nın Hareketleri

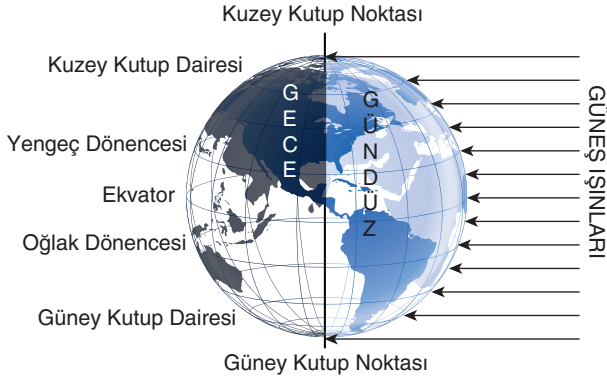
Dünyanın Eksen Hareketi

- Dünya 24 saatte batıdan-doğuya doğru kendi eksenini etrafında 1 tur atar. Buna günlük hareket veya eksen hareketi denir. Bu hareket sırasında ortaya çıkan hıza çizgisel hız denir. Dünyanın kendi eksenini etrafındaki dönüşü sırasında, çizgisel hız dünyanın her yerinde aynı değildir. En uzun çember olan ekvatorunda dönüş hızı saatte 1670 km iken, paralel boylarının kutuplara doğru kısalmasına bağlı çizgisel hız azalır. Kutuplara gelindiğinde dönüş hızı sıfır olur. Güneşin doğuş ve batış süresi Ekvator'dan kutuplara uzar. Güneş Ekvator'da çabuk doğar ve batar. Kutuplara doğru gidildikçe Güneş'in doğuş ve batış süresi uzamaktadır.

Kaynak: <http://www.surflife.com>

- Batıdan doğuya doğru dünyanın bu hareketi sırasında yerel saat farkları ortaya çıkar.
- Doğuda güneş erken doğduğundan yerel saati ileridir.
- Yön kavramı ortaya çıkar (Doğu _ batı).
- Gece gündüz aralanır (ard arda gelir).

- Gün içinde güneş ışınlarının geliş açısı değişir.

NOT:

Ülkemizde delta ovalarının hızla büyümesinde erozyonun şiddetinin fazla olduğunu gösterir. Akarsular bol alüvyal taşır. Erozyonun olumlu sonucudur. Delta ovalarının oluşması kıyı çizgilerinin değişmesine neden olur.

TÜRKİYE'NİN DELTA OVALARI

Delta Ovaları

Çukurova	Seyhan – Ceyhan
Bafra	Kızılırmak
Çarşamba	Yeşilırmak
Menemen	Gediz
Dikili	Bakırçay
Silifki	Göksu
Selçuk	Küçük Menderes
Balat	Büyük Menderes
Enez (Meriç)	Meriç

Milet antik kentinin denizle bağlantısını kesen Ege'nin en büyük deltası Balat'tır.

Efes antik kentinin denizle bağlantısını kesen Selçuk deltasıdır.

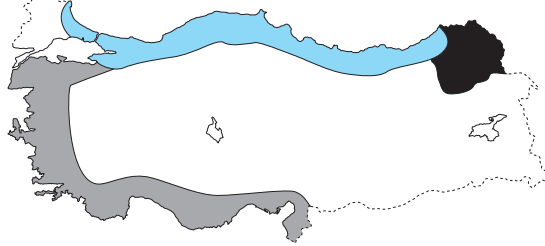
Türkiye'nin en büyük deltası iki akarsu tarafından oluşturulan Çukurova'dır.

Karadeniz Bölgesi'nin en büyük deltası Çarşamba'dır.

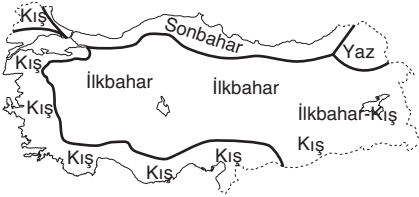

Isınan havanın yükselip soğuması sonucu oluşur. Ülkemizde ilkbahar ve yaz aylarında karasal iklimin etkili olduğu alanlarda yaygındır. Ülkemizde görülen bu yağışlara kırkikinci yağmurları denir. Konveksiyonel yağışlar, Nisan, Mayıs aylarında İç Anadolu, Ergene Havzası, İç Batı Ege'de, yaz aylarında ise Erzurum Kars civarında yaygındır.

TÜRKİYENİN İKLİMLERİ

□ Karasal ■ Sert Karasal ■ Akdeniz □ Karadeniz

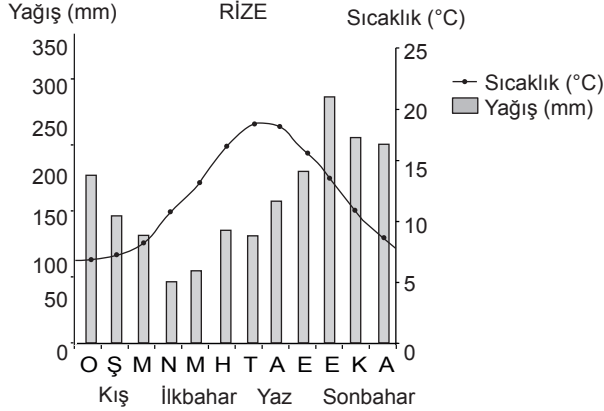

EN YAĞIŞLI MEVSİMLER

EN AZ YAĞIŞLI MEVSİMLER

Karadeniz İklimi

- ◆ Yazları serin, kışları ılıktır.
- ◆ Dört mevsim yağışlıdır.
- ◆ Güneşli gün sayısı az, bulutluluk oranı fazladır
- ◆ En fazla yağışı sonbaharda en az yağış ilkbaharda alır.
- ◆ Mısır, fındık doğal tarımsal ürünlerdir
- ◆ Kimyasal çözünme fazladır.
- ◆ Yıllık yağış miktarı 2000 – 2500 mm'dir.

olmasına rağmen tarımı zeytin tarımı istenilen düzeyde gelişmemiştir. Bu durumun temel sebebi halkın muz, seracılık, turunçgil gibi ekonomik değeri yüksek ürünlere yönelmeleridir.

- ◆ Yurt dışına ihraç edilen turunçgil üretiminin %90 lık kısmı bu bölgeden üretilir.
- ◆ Adana bölümü ülkemizde mısır üretiminde 1. sırada yer alır. Diğer ekim alanı geniş olan ürünler pamuk, yerbıstığı, susam tarımı da yaygındır.
- ◆ Haşhaş, anason, şekerpancarı, üzüm üretimi Göller Yöresi'nde Burdur civarında yapılır.
- ◆ Ülkemizin gül ihtiyacı Isparta'da civarından karşılanır.
  - ✓ Muz - %100
  - ✓ Turunçgil - %90
  - ✓ Gül- %90
  - ✓ Yerbıstığı -%90
  - ✓ Soya fasulyesi- %90
  - ✓ Mısır - %45
- ◆ Nem ve yağış isteği fazla olan mısırın en fazla Akdeniz Bölgesi'nde yetiştiriliyor olması büyüme döneminde dipten sulama yapılmasıdır. Çukurova'da mısır üretiminden dolayı yağ sanayisi gelişmiştir.
- ◆ Bölgede büyük şehirlerin çevresinde besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir. Dağlık ve engebeli arazi yapısına sahip olan Teke, Taşeli Platoları'nda kıl keçisi besiciliği yapılır.
- ◆ Bölgede orman varlığı bakımından oldukça zengindir.
- ◆ Ülkemizde Karadeniz Bölgesi'nden sonra en fazla orman olan 2. bölgemizdir.
- ◆ Toros Dağları nda arıcılık faaliyetleri yürütülür.

Maden –Sanayi

- ◆ Bölge yeraltı kaynakları bakımından çok zengin değildir.
- ◆ Bölgede çıkartılan madenlerin ülke ekonomisine katkısı fazladır.

Çıkarılan madenler:

- ◆ Krom- Fethiye - Köyceğiz - Nur Dağları- Kahramanmaraş
- ◆ Kükürt- Keçiözümlü

1. Aşağıdakilerin hangisinde verilen bölüm ve ülke ekonomisine katkısı yanlış verilmiştir?

- A) Ege Bölümü – Turizm
- B) Antalya Bölümü – Seracılık
- C) Çatalca – Kocaeli Bölümü – Ulaşım
- D) Konya Bölümü – Petrokimya
- E) Orta Karadeniz - Bakır İşletme

2. Orta Karadeniz ve Adana Bölümleri'nde

- I. akarsuların akış hızının yüksek olması,
- II. kıta sahanlığının genişliği
- III. yayla ve dağ turizminin gelişmiş olması,
- IV. demiryolu bağlantısı olması

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
- D) II ve III   E) III ve IV

3. • Volkanik araziler yaygındır.
• Göl üzerinde taşımacılık yapılır.
• Enerji potansiyeli fazladır.
• Lav platoları yaygındır.

Bu özelliklerin tümüne sahip olan bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz   B) Karadeniz
- C) Marmara   D) İç Anadolu
- E) Doğu Anadolu

4. Ege Bölgesi'nde kıyı boyunca güneyden kuzeye hareket eden bir kişi aşağıdakilerden hangisine rastlamaz?

- A) Millî park alanlarına
- B) Tarihi antik kent alanlarına
- C) Termal alanlara
- D) Kıyı set göllerine
- E) Yat limanlarına

5. Aşağıdaki ovalardan hangisi Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaz?

- A) Nizip   B) Akçakale
- C) Altınbaşak   D) Suruç
- E) Yenişehir

6. Aşağıdaki barajlardan hangisi Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında yapılmamıştır?

- A) Batman   B) Birecik
- C) Keban   D) Devegeçidi
- E) Kralkızı

7. Akdeniz Bölgesi ile Güney Doğu Anadolu Bölgesi aynı enlemde yer almasına rağmen Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde buharlaşmanın fazla olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış rejimi - Yağış miktarı
- B) Denizellik - Karasallık
- C) Yükselti - Basınç
- D) Yerçekli - Karasallık
- E) Yağış tipi - Denizellik